

діяльності органів досудового розслідування та судового розгляду, досягнення мети правосуддя.

Список використаних джерел

1. Кофанов Андрій Віталійович. Технічні засоби криміналістичних досліджень : курс лекцій / А.В. Кофанов, В.В. Назаров. - К.: Київ. нац. ун-т внутр. справ, 2010. - 252с
2. Вандер М.Б. Застосування науково-технічних засобів при розслідуванні злочинів: конспект лекцій. -СПБ., 2000. - 60с.

Ольхов І.В., курсант 4-го курсу ННШФЕКП НАВС

Науковий керівник: Приходько Ю.П.

Незаконний обіг та застосування зброї, вибухових пристроїв та речовин

Боротьба з незаконним обігом зброї займає особливе місце в діяльності правоохоронних органів по попередженню злочинів. Сучасний період життя держави і суспільства надзвичайно складний. Суттєвою перешкодою на шляху проведення політичних, економічних і соціальних реформ в Україні є злочинність, динаміка кількісних показників якої вже кілька років залишається неблагополучною.

Щодо кількісної характеристики то в Україні щороку реєструються тисячі злочинів, пов'язаних із незаконним обігом вогнепальної зброї, бойовими припасами і вибуховими речовинами. Так, у 2008 р. було зареєстровано 11873 злочини; у 2009 р. - 11220; у 2010 р. - 11143; у 2011 р. - 11253, за 6 місяців 2012р. -6269[1]. Ці злочини, у свою чергу, створюють умови для вчинення інших, більш тяжких злочинів - розбоїв, убивств, актів тероризму тощо. Відповідно до офіційної статистики Міністерства внутрішніх справ, учинено злочинів з використанням вогнепальної зброї у 2008 р. - 311; у 2009 р. - 410; у 2010 р. - 370; у 2011 р. - 422, за 6 місяців 2012р. - 208. Якісна характеристика злочинності також змінюється не в кращий бік. Наростаюча озброєність злочинного світу і відкрита демонстрація зброї - одні з факторів погіршення криміногенної обстановки на території нашої держави. Вал злочинів із застосуванням зброї, відчутна професіоналізація злочинних угруповань, збройне протистояння правоохоронним органам у небезпечних масштабах входять у повсякденне життя. Є тенденція зростання небезпечних посягань на життя і здоров'я громадян, в тому числі терористичної спрямованості.

Актуальність проблеми дослідження механізму взаємозв'язку злочинів терористичної спрямованості та незаконного обігу вогнепальної зброї, бойових припасів та вибухових речовин обумовлена необхідністю підвищення ефективності попередження та розкриття зазначених злочинів, у тому числі

шляхом оперативного перекриття та контролю каналів незаконного надходження зброї.

Метою даної статті є підвищення рівня наукової розробленості проблеми впливу незаконного обігу вогнепальної зброї, бойових припасів та вибухових речовин на вчинення злочинів терористичної спрямованості в Україні на підставі комплексного аналізу спеціальної юридичної літератури, що дозволить використовувати отримані наукові розробки для теоретичного забезпечення процесу протидії злочинності. До особливостей механізму вчинення розглядуваних злочинів слід віднести те, що в більшості випадків для досягнення протиправних цілей злочинці як знаряддя злочину використовують вогнепальну зброю, бойові припаси, вибухові пристрої та речовини. Відсутність даних знарядь найчастіше робить неможливим або вкрай складним учинення злочинів терористичної спрямованості. Використання таких знарядь злочину призводить до великих жертв, оскільки воно має значну руйнівну силу. Взагалі використання зброї обумовлено загальнонебезпечним способом вчинення злочинів терористичної спрямованості.

Зброя, бойові припаси, вибухові пристрої та речовини традиційно є предметом криміналістичного дослідження, так як організація та тактика розкриття злочинів, що вчиняються з їх використанням, у тому числі злочинів терористичної спрямованості, є важливим предметом дослідження експертної діяльності. Особливого значення цей напрямок набуває в останній час у зв'язку з поширенням тероризму в усьому світі, насиченням суспільства зброєю.

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить, що такі українські вчені, як В.П. Бахін, А.В. Іщенко, П.Д. Біленчук, Т. М. Бульба, Л. М. Кулик, В. І. Рибачук, Б. І. Бараненко, В. П. Меживий, А.В. Кофанов, розглядали у своїх працях питання протидії злочинам, пов'язаним із незаконним обігом та застосуванням зброї, вибухових пристроїв та речовин та ними досліджувався вплив незаконного обігу зброї на вчинення безпосередньо злочинів терористичної спрямованості.

У зв'язку з викладеним на підставі аналізу сучасної вітчизняної та іноземної літератури з питань протидії тероризму, оперативно-розшукової практики можна скласти перелік найбільш поширених джерел надходження зброї, бойових припасів, вибухових пристроїв та речовин, зокрема:

1. Контрабанда з країн ближнього та дальнього зарубіжжя.
2. Придбання зброї, бойових припасів, вибухових пристроїв та речовин в осіб, що проходять військову службу, працюють на підприємствах оборонної промисловості, військових складах.
3. Придбання зброї та вибухових речовин у «чорних археологів», які розшуковують їх у районах бойових дій часів Великої Вітчизняної війни.
4. Придбання вибухових пристроїв та речовин у робітників гірничо - видобувної промисловості.
5. Придбання саморобних вибухових пристроїв та зброї в осіб, що підпільно їх виготовляють.
6. Самостійне виготовлення вибухових пристроїв та зброї.

7. Придбання зброї та вибухових речовин металюї дїї (чорного та бездимного пороху) в офіційних магазинах, що здійснюють торгівлю ними.

8. Заволодіння зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами та пристроями шляхом учинення їх викрадення з військових частин, як це було зроблено представниками Правого Сектору у Львівській області у 2014 році.

У більшості випадків виявити осіб, що готуються до вчинення вказаних злочинів, найлегше під час пошуку та придбання ними вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин та вибухових пристроїв. Це пов'язано з тим, що на даній стадії вчинення злочину коло осіб, обізнаних із підготовкою вчинення злочину з використанням зброї та вибухових пристроїв або з можливістю вчинення такого злочину, значно розширюється. Отримана інформація про вид та кількість одиниць зброї, бойових припасів, вибухових речовин та пристроїв, що підшукують або придбали злочинці, дозволяє висунути версії про спосіб учинення запланованого злочину, кількість осіб, що входять до терористичної групи чи організації, рівень їх підготовки, обсяг їх фінансування та матеріальної забезпеченості і, як наслідок, рівня їх суспільної небезпеки.

Стан незаконного обігу зброї перебуває у прямій залежності від ступеня правопорядку у державі. Незаконний оборот зброї як своєрідний індикатор, який дозволяє оцінювати стан держави й національної стратегії безпеки. Рівень незаконному обігові зброї значно виростає у ті історичні періоди, коли порушуються підвалини державності, порушується і послаблюється соціальний контроль у суспільстві.

Отже, ми вважаємо, що з метою попередження незаконного обігу зброї в Україні необхідно щоб нарешті запрацював Закон України «Про зброю», який врегулював би наступні питання:

- створення автоматизованої системи обліку вогнепальної зброї, наявного на території України;
- здійснення контролю за обігом зброї на всіх його етапах, починаючи з моменту виробництва і закінчуючи утилізацією;
- надання допомоги правоохоронним органам у припиненні і розкритті злочинів, пов'язаних з незаконним обігом зброї;
- контроль експорту та імпорту озброєння;

Координація діяльності відомств, залучених в оборот зброї.

Список використаних джерел

1. Кулик Л.М. Боротьба зі злочинами, що вчиняються з використанням зброї : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.08 «Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право» / Л.М. Кулик. - К, 2006. - 19 с.

2. Башилов У.У. Боротьба організованими формами злочинного обороту вогнепальної зброї, його основних частин, боєприпасів, вибухових речовин і вибухових пристроїв. - М., 2000р.